

Breaking News!

Doe de maatschappelijke e-stage met Nieuws in de klas

Docentenhandleiding 2022 vo

Breaking News is een uitgave van Nieuws in de klas. De opdrachten op LessonUp zijn bestemd voor scholieren in het voortgezet onderwijs.

© Nieuws in de klas, Amsterdam

Uitgave november 2022

Samenstelling en redactie: Luna Heijndael en Laila de Miranda

e: info@nieuwsindeklas.nl

w: www.nieuwsindeklas.nl

Breaking News!

Doe de maatschappelijke e-stage met Nieuws in de klas

Handleiding voor docenten + suggesties voor debatonderwerpen

Intro

Wat als je het voor één dag voor het zeggen hebt op de redactie van een grote krant? Voor de Week van de Mediawijsheid ontwikkelde Nieuws in de Klas de game 'Breaking News!'; een interactieve klassikale e-stage waar scholieren precies deze vraag voor zichzelf kunnen gaan beantwoorden. De game, aanvullende vragen en het daaropvolgende gesprek in de klas zijn ontwikkelt om scholieren dieper over hun antwoorden na te laten nadenken en het redactieproces begrijpelijker te maken. Een interactief kijkje in de keuken van een nieuwsredactie dus. Veel plezier!

Het spel

Breaking News! is een klassikale activiteit die in principe in één lesuur te volgen is, onder leiding van een docent. Om de game te kunnen spelen moeten leerlingen via hun eigen mobiel met een QR-code inloggen, zodat keuzes kunnen worden doorgegeven en zichtbaar worden op het digibord. De keuzes van leerlingen zijn de 'motor' voor een gesprek over de waarde van journalistiek. Via de game wordt zichtbaar hoe de klas denkt over bepaalde journalistieke dilemma's en ontstaat ruimte voor discussie. Wat is betrouwbare informatie? Welke afwegingen van journalisten vind je goed te volgen, en in welke gevallen zou jij het anders doen? Met bewustwording van de journalistieke werkwijze als doel is Breaking News! een leerzame, maar vooral een prikkelende en interactieve ervaring.

Het spelen van de game

De scholieren kruipen na het inloggen in de huid van een stagiair op de krantenredactie. Ze lopen stage bij Henk, een chef op de krant. Zij stuiten daar meteen op een probleem: bijna de hele redactie is leeg vanwege enorme files op de weg en stakingen bij het OV! Ook Henk blijkt vast te staan in het verkeer, en de hoofdredacteur vraagt dringend of je al wilt beginnen met het opvangen van inkomende berichten.

Daarmee kom je meteen in de 'drivers seat' van de krant terecht, en wordt je gevraagd grote besluiten te nemen. Aan de scholieren de taak om te bepalen hoe de nieuwsselectie plaatsvindt.

Welk nieuws wordt geplaatst op de voorpagina, wat is een goede kop en hoe zorg je ervoor dat je als journalist onafhankelijk blijft? Aan de hand van nieuwsberichten, voiceberichten en het beantwoorden van multiple choice vragen, leren leerlingen spelenderwijs welke afwegingen er op een nieuwsredactie moeten worden gemaakt voordat berichten in de krant verschijnen. Aan het einde van de game blijkt dat de chaos waar je in terecht bent gekomen opzet was van Henk en zijn team: een assessment om je stressbestendigheid te toetsen en te kijken hoe jij met journalistieke waarden omspringt.

Leerlingen maken individueel keuzes, waarbij de resultaten klassikaal te zien zijn. Hoeveel leerlingen kiezen voor het betalen voor een tip of welke nieuwsfoto past het best bij een nieuwsfeit? Hier is ruimte voor kennisoverdracht over journalistieke principes.

Lessuggesties bij de verschillende vragen/polls in de game

Hieronder volgen een aantal lessuggesties in de vorm van vragen die aan leerlingen kunnen worden gesteld. Er is in principe geen goed of fout, tenzij anders aangegeven.

Gesprekssuggesties

Lessonup slide 2: De game gaat beginnen

Lessuggestie:

Na het eerste filmpje kan het zinvol zijn om leerlingen de spelsituatie nog 1 keer uit te leggen:

Je zit achter de computer van je stagebegeleider. Er is een probleem: stagebegeleider Henk staat vast in de file en is er nog niet. Bovendien is bijna de hele redactie leeg door stakingen bij het OV en file's op de weg. Nu ben jij de belangrijke schakel die de redactie draaiende moet houden tot deze weer compleet is. Nieuws staat nu eenmaal nooit stil! Potentiële nieuwsberichten blijven gewoon binnenkomen. Welke beslissingen neem je? Succes!

Start nu de volgende video

Lessonup slide 5: De leerlingen vullen een poll in met de keuze voor de beste kop.

Lessuggestie:

Een goede kop motiveert en verleidt de lezer om ook de rest van het artikel te lezen. Een kop moet de kern van het nieuws bevatten. Mogelijke discussievragen:

- Is er onder de leerlingen een favoriet?
- Welke kop is het populairst?
- Vraag de leerlingen hun keuze te onderbouwen met twee argumenten. Is er op basis van de discussie een kop die er met kop en schouders bovenuit springt?
- Welke kop dekt de lading het beste? Waarom wel/niet?

Extra verdieping:

Bekijk en lees het bijgevoegde krantenartikel ("Ik studeer thuis, dertien kilometer fietsen is niet te doen").

- Bedenk drie alternatieve koppen voor het artikel.

Lessonup slide 7: Kies de beste foto bij het artikel

Lessuggestie:

Naast tekst spelen ook foto's een grote rol in de krant. Ze kunnen een aanvulling zijn op een artikel of ze vertellen hun eigen verhaal. Foto's kunnen bovendien makkelijk emoties bij mensen losmaken.

Daarbij gebruiken kranten ook vaak quotes van mensen die op de foto staan.

- Zijn de leerlingen gegaan voor een foto waarbij het risico groot is dat lezers boos worden? Of juist niet?
- Waar hebben ze deze keuze op gebaseerd? Welke afwegingen hebben ze gemaakt?
- Van welke foto schatten leerlingen de kans groot dat deze veel emotie oproept? Wat maakt dat deze foto dat meer doet dan de andere foto's?

Lessonup slide 9: Ga je in zee met een anonieme bron?

Lessuggestie:

- Welke optie is hier het populairst in de klas? Wat maakt deze potentiële bron (on)betrouwbaar?
- Welke vragen zou een journalist kunnen stellen om de bron te verifiëren?

Lessonup slide 11: Vertel je dat je Henk bent?

Lessuggestie:

- Waarom hebben leerlingen er al dan niet voor gekozen te vertellen dat ze Henk zijn?
- Wat zijn de (mogelijke) gevolgen van deze keuze voor de redactie?
- Welke gevolgen heeft zo'n keuze voor jezelf als stagiaire als uitkomt dat je Henk niet bent?
- Benoem bij elke keuzemogelijkheid een voordeel en een nadeel.

Lessonup slide 16: Een raadselachtige formule

Lessuggestie:

- Is het bij dit nieuwsbericht ook een optie te publiceren voordat je zeker weet of de berekening klopt? Waarom wel/niet?
- Als je ervoor kiest om een expert te bellen, hoe weet je dat deze betrouwbaar is?
- Waar haal je het nummer van André Kuipers vandaan?
- Als je er voor kiest deze zaak verder uit te zoeken, hoe pak je dat dan aan?

Lessonup slide 18: Betaal je voor nieuws?

Lessuggestie:

Onder de belangrijkste waarden van een journalist vallen betrouwbaarheid en onafhankelijkheid. Zie ook de code voor de journalistiek: “De journalist neemt geen materiële of immateriële vergoedingen aan die bedoeld zijn berichtgeving te beïnvloeden, te bevorderen of tegen te gaan.”

<https://www.nvj.nl/themas/journalistieke-praktijk/ethische-regels/code-journalistiek>

Het goede antwoord is dus om 0 euro te betalen.

- Waren er leerlingen bereid geld te betalen voor deze potentiële scoop? Waarom?
- Wat zijn de gevolgen als je wel/niet betaalt? Wat zegt dat over de betrouwbaarheid van je bron?

Lessonup slide 20: Juice versus journalistiek

Lessuggestie:

Een van de regels uit de journalistiek is: één bron is geen bron. Bovendien kan een foto gemanipuleerd zijn.

- Wat is een goede manier om dit verhaal te verifiëren? (Tip: je zou kunnen uitzoeken of het concert echt heeft plaatsgevonden. Daarnaast kun je denken aan een reverse image search op google image search om na te gaan of deze foto al bestaat. Zie:

<https://www.ad.nl/tech/weten-waar-een-foto-vandaan-komt-zo-werkt-google-reverse-image-search~aa773d6d/>)

- Denk na over welke plekken je kan zoeken / wie je kunt benaderen.
- Wat is je strategie?

Lessonup slide 22: Wat haalt de voorpagina?

Lessuggestie:

- Wat is een goede voorpagina, wat is de afweging die wordt gemaakt?
- Als je let op de onderstaande overwegingen, kies je dan nog steeds voor het bericht dat je hebt gekozen?

De voorpagina van de krant bestaat sinds internet uit twee delen. De voorpagina van de internetpagina, en de voorpagina van de papieren krant. Op de voorpagina van de digitale krant wordt het belangrijkste actuele nieuws geplaatst. Op de voorpagina van de papieren krant wordt het belangrijkste nieuws van die dag geplaatst. Journalisten bepalen de volgorde van nieuws aan de hand van een aantal elementen:

Is het een afwijkende gebeurtenis? Raakt het veel mensen? Hoe dichtbij is het nieuws? Hoe ingrijpend is het nieuws?

Het is nooit een exacte wetenschap. Soms is het nieuws op de voorpagina heel duidelijk; bijvoorbeeld als het Kabinet valt. Andere keren is er veel gelijkwaardig nieuws waarbij de keuze moeilijker is.